

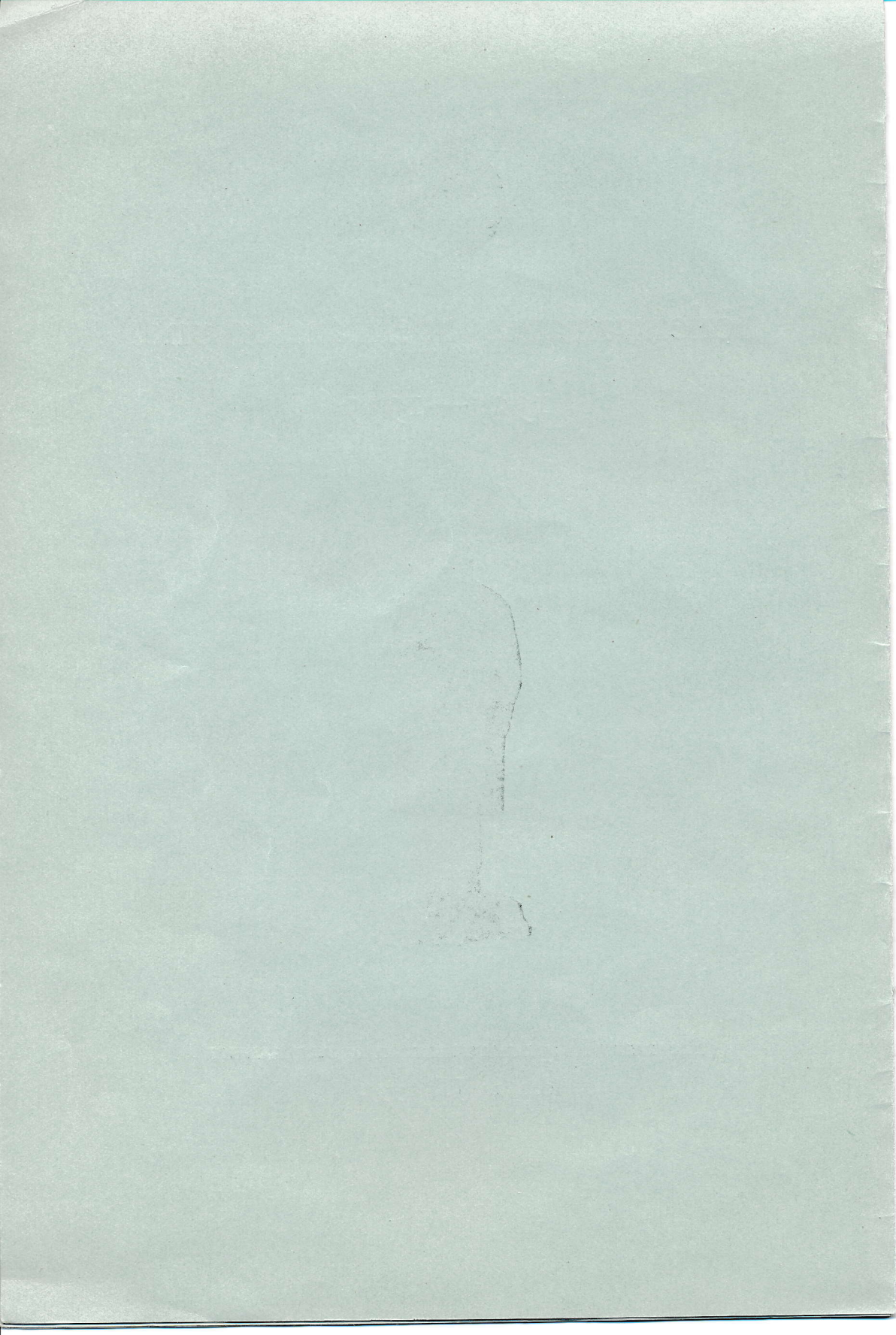


Södermanlands Spelmansförbund

1925—1935



Program vid spelmansstämman å Stenhammar
den 14 Juli 1935.





Södermanlands Spelmansförbund

1925—1935

Katrineholm 1935. Ernst Lindgrens Tryckeri.



H. K. H. Prins Wilhelm.



Landshövding G. Sederholm.
Förbundets hedersledamot.



Löjtnant Arthur Bäckström.
Förbundets hedersledamot.

Förbundets stiftare:



Red. Ernst Granhammar.



Seth Carlson.



Carl G. Axelsson.



Gustaf Wetter.



Bernh. Boström.



Ivar Hultström.
Förbundets nuvarande ordförande.

V

ID EN SPELMANSSTÄMMA 1922 i Malmköping diskuterades bland de församlade spelmännen samt några andra intresserade frågan om ett sörmländskt spelmansförbund, och under Midsommartinget å samma plats år 1925 bildades Södermanlands Spelmansförbund. Förslaget härom framlades av Hr Ernst Granhammar i Stockholm, som även utarbetat förslag till stadgar, vilka godkändes av ett 30-tal spelmän från Södermanland och andra för den svenska och särskilt den sörmländska folkmusiken intresserade personer.

Midsommardagen år 1925 tillkom alltså denna sammanslutning, som nu genomlevat 10 år, gynnad av oväntat stort intresse såväl från de aktiva spelmännen som allmänheten. Medlemsantalet har ökat till 65, bland vilka vi hava äran att räkna H. K. H. Prins Wilhelm samt 4 hedersledamöter, nämligen Landshövdingen m. m. G. Sederholm, Nyköping, Löjtnant A. Bäckström, Julita, och Spelman J. E. Öst, Tallåsen, samt förbundets förste ordförande Hr Seth Carlson, Strängsjö. Bland förbundets medlemmar är spelmannen Anders Andersson, Låstringe, ålderspresident med 83 år — en äkta spelman av gamla stammen, den

Yngsta medlemmen är 17 år gammal. Mellan dessa äro alla åldrar företrädda.

Förbundets första styrelse bestod av hrr Seth Carlson, Strångsjö, ordf., Carl Axelsson, Flodafors, v. ordf., Gustaf Wetter, Katrineholm, sekr., Bernhard Boström, Katrineholm, skattmästare, och Gunnar Hansson, Malmköping.

Förbundet har till uppgift att söka väcka till liv kärleken och förståelsen för äkta folkmusik, särskilt den provinsiella folkmusiken inom landskapet Södermanland. Samtidigt skall förbundet på alla möjliga sätt söka hjälpa och stödja spelmännens arbete med att bevara och hugfästa ett ädelt och kärt kulturarv inom tonkonstens område.

I förbundets stadgar läses bl. a. att förbundet vill söka att inom landskapet ordna spelmansstämmor samt på lämpligt sätt vid dessa stämmor uppmuntra och stärka hågen för folkmusiken hos spelmännen själva samt uppteckna och levandegöra gamla värdefulla melodier, som icke blivit uppmärksammade och notsatta. I enlighet härmed har spelmansstämmor anordnats på följande platser:

Åren 1927—1928 vid Julita gård, 1929 vid Vibyholm, 1931 spelmansstämma i samband med den stora Sörmlandsstämman i Malmköping, 1932 vid Änhammar och 1934 vid Tullgarn, där Hans Maj:t Konungen välvilligt upplåtit plats för stämman. Sammanlagda antalet åhörare vid dessa stämmor utgjorde cirka 25,000 personer.

Vid den stora Sörmlandsstämman 1931 hade förbundet glädjen att se Hans Maj:t Konungen och H. K. H. Prins Wilhelm som åhörare. Konungen åhörde med intresse låtarna och underhöll sig en stund före uppbrottet med spelmännen, bland vilka 77-årige A. F. Bergström från Tystberga särskilt fick några berömmande ord för den gökpolska han framfört. Bergström ansåg emellertid icke själv, att han lyckats riktigt bra, enär han för dagen var »litet skrovlig i halsen för att kunna gala felfritt».

Vidare hava förbundsspelmän vid olika tillfällen beretts möjlighet att medverka vid svenska ungdomsringens för bygdekultur anordnade stämmor samt vid hembygdsfester, som anordnats inom landskapet av bl. a. Östra Sörmlands Kulturhistoriska förening samt Södermanlands Hembygdsförbund m. fl.

Ett stort antal äldre och nyare låtar hava under de gångna åren upptecknats och förvaras i förbundets arkiv tillsammans med ett stort antal inköpta låtsamlingar från skilda landskap. Här föreligger ett önskemål, som ännu ej av ekonomiska skäl kunnat förverkligas, nämligen utgivandet i tryck av insamlade spelmanslåtar, visor, biografier m. m.

Förbundets uppgift är vidare att efter måttet av krafter och resurser möjliggöra musikstudier för yngre spelmän. För detta ändamål har förbundet under åren 1929—1931 till Folkliga Musikskolan i Arvika överlämnat sammanlagt kr. 450: — att utdelas som stipendier åt behövande elever. Vidare har förbundet under åren 1932—1935 utdelat sammanlagt kr. 650: — som stipendier efter ansökan hos styrelsen varvid flertalet av stipendiaterna meddelats undervisning vid Folkliga Musikskolan i Katrineholm. Förbundet har på så sätt biträtt 19 st. yngre behövande och musikintresserade personer.

Förbundet har även ansett sig i mån av förmåga böra bistå behövande spelmän med anskaffande av instrument, och under åren 1931—1935 har anslagits ett sammanlagt belopp av kr. 500: —, vilket belopp använts så, att det berett 5 st. medlemmar möjlighet att bliva ägare av goda svenskbyggda fioler. Förbundet inköpte dessutom en fiol till det i samband med Sörmlandsstämman i Malmköping anordnade lotteriet.

I detta sammanhang känner förbundet det som en plikt att till följande fiolbyggare framföra sin tacksamhet, dels för gåvor i form av fioler, avsedda till pris vid spelmansstämmor, och dels för stort tillmötesgående vid inköp av instrument: Hrr John Eriksson, Eskilstuna, J. V. Hedberg, Söder-

tälje, Gustaf Ekstrand, Vendelsö och Ernst Åberg. Enskede ävensom Sveriges fiolbyggareförbund.

Södermanlands spelmansförbund högtidlighåller sitt 10-årsjubileum med en spelmansstämma kombinerad med låtkomposition i gammal stil den 14 juli 1935 vid Stenhammar, där plats välvilligt ställts till förfogande av H. K. H. Prins Wilhelm, och vilja vi hoppas, att denna stämma på ett värdigt sätt skall bilda en länk i den kedja av lyckosamt arbete, som smitts under de gångna åren, och till vilken ytterligare länk till länk bör fogas. Detta torde även bli möjligt, om förbundets strävan i fortsättningen på samma utomordentliga sätt som hittills blir gynnat av allmänhetens intresse och bevågenhet.

Vi tacka ärligt för de gångna åren. Detta varma tack bringa vi till alla, som på ett eller annat sätt hjälpt och bistått oss i vårt arbete, icke minst rikta vi detta tack till pressens representanter, som alltid på bästa sätt medverkat till förbundets lyckosamma framgång.

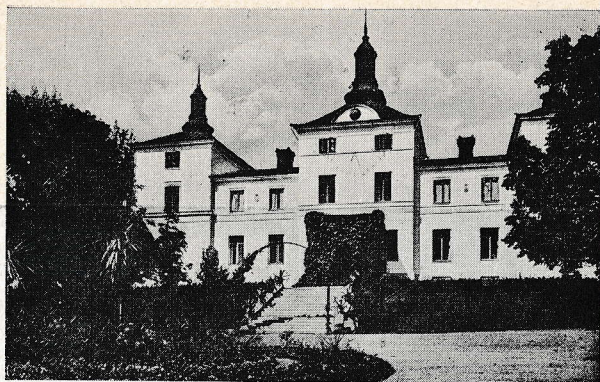
Vår fasta föresats är att genom fortsatt arbete söka fylla den uppgift, vi åtagit oss i vården om de stora kulturella värden, som ligga i vårt vackra Södermanlands folkmusik.

Fors, Flodafors i juni 1935.

Styrelsen.



Veteraner vid spelmansstämman å Julita Skans 1927.



Stenhammar.

PROGRAM

vid spelmansstämman å Stenhammar den 14 juli 1935.

Kl. 1 em. Hälsningsanförande av Södermanlands Spelmansförbunds ordförande *Ivar Hultström.*

Körsång, *Flens sångargille.*

Spelmansstämman öppnas av *Landshövdingen G. Sederholm.*

Vid uppspelningarna kommer Herr Ernst Granhammar och förbundets ordf. att anmäla spelmännen och redogöra för låtarna.

UPPSPELNING.

- | | | |
|---------------------------------------|-------|---------------------------------------|
| 1. A. Blomkvist, Gnesta | 84 år | } <i>Vals.</i> |
| Albert Blomkvist, Gnesta | 64 » | |
| 2. A. F. Bergström, Tystberga | 81 » | <i>Brudmarsch, steklåt.</i> |
| 3. Sigge Karlsson, St. Malm | 13 » | <i>Gånglåt, vals.</i> |
| 4. J. A. Ekvall, Nyköping | 76 » | <i>Polska, vals.</i> |
| 5. Gunnar Olsson, Eskilstuna | 33 » | } <i>Gånglåt, polska.</i> |
| Hugo Steen, Eskilstuna | 37 » | |
| 6. J. E. Andersson, Nyköping | 73 » | <i>Skrattpolska.</i> |
| 7. Karl Eriksson, Katrineholm | 79 » | } <i>Gånglåt, polska eller vals.</i> |
| Stig Eriksson, Katrineholm | 15 » | |
| 8. Ture Larsson, Grödinge | 56 » | <i>Sorunda brudmarsch.</i> |
| 9. Albert Gustafsson, Dunker | 50 » | } <i>Polska, vals eller polska.</i> |
| Arvid Johansson, Vingåker | 52 » | |
| Algot Larsson, Stålboga | — » | |
| 10. Hugo Pettersson, Eskilstuna | 43 » | <i>Låtar från norra Sörmland.</i> |
| 11. J. H. Thorsell, Skogstorp | 54 » | } <i>Gånglåt, vals eller polska.</i> |
| G. A. Thorsell, Skogstorp | 30 » | |
| 12. Arne Lundin, Katrineholm | 18 » | <i>Brudmarsch, polska eller vals.</i> |

Kl. 2,30. Körsång, *Flens sångargille.*

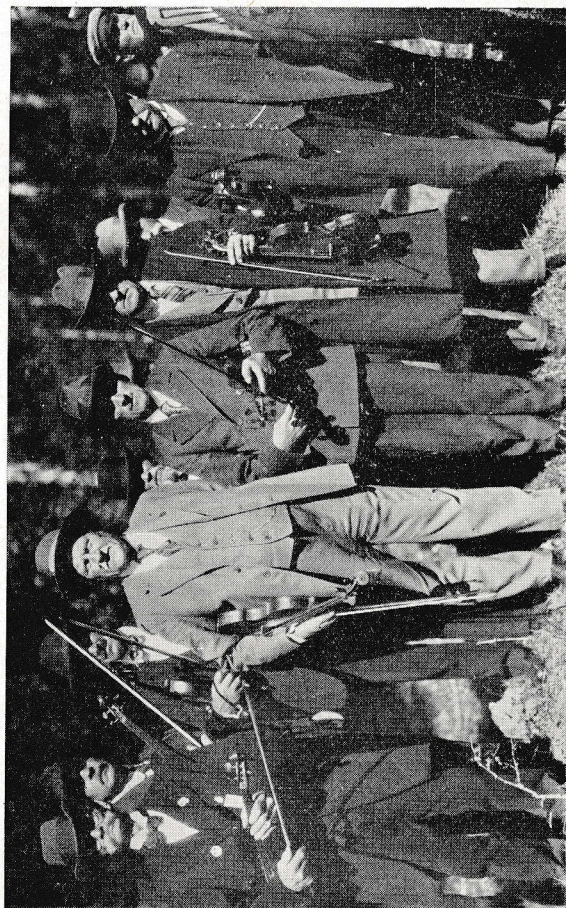
Högtidstal av *H. K. H. Prins Wilhelm.*

Körsång, *Flens sångargille.*

UPPSPELNING.

13. Albert Gustafsson, Vingåker	69 år	} <i>Brudmarsch, vals eller polska.</i>
Edvin Gustafsson, Vingåker	38 »	
Hjalmar Gustafsson, Vingåker	35 »	
Harald Gustafsson, Vingåker	30 »	
Gerda Gustafsson, Vingåker	27 »	
14. C. A. Olsson, Kappsta	77 »	} <i>Polska, brudmarsch.</i>
15. Erik Eklund, Östertibble	44 »	
Oscar Fransson, Eskilstuna	37 »	} <i>Gånglåt, brudlåt eller vals.</i>
Birger Asplund, Eskilstuna	— »	
16. Alfred Andersson, Flen	66 »	} <i>Polska, vals.</i>
17. Carl Eriksson, Hällberga	42 »	
Bror Nyzell, Kjula	25 »	} <i>Polska, brudmarsch.</i>
18. John Johansson, Katrineholm	65 »	
m. dotter Anne-Marie	18 »	} <i>Vals, polska.</i>
19. C. F. Persson, Järna	71 »	
20. Sven Andersson, Åkers Styckebruk... ..	47 »	} <i>Polska.</i>
21. G. I. Sundkvist, Eskilstuna	45 »	
Birger Ek, Eskilstuna	34 »	} <i>Gånglåt, polska eller vals.</i>
22. Axel Andersson, Blacksta	26 »	
23. Evald Larsson, Vingåker	35 »	} <i>Gånglåt, vals eller polska.</i>
24. K. G. Olsson, Julita	50 »	
m. son Nils	— »	} <i>Brudmarsch, polska eller vals.</i>
25. Bertil Carlsson, Ytterselö	22 »	
26. Carl Andersson, Åkers Styckebruk	40 »	} <i>Polskor.</i>
27. Hjalmar Björklund, Oxelösund	64 »	
J. E. Lilja, Nyköping	57 »	} <i>Brudlåt, polska eller vals.</i>
28. Viktor Karlsson, Vingåker	20 »	
29. Folke Löf, Alberga	17 »	} <i>Gånglåt, vals eller polska.</i>
Evert Andersson, Alberga	27 »	
Sigfrid Hellberg, Alberga	33 »	} <i>Vals, polska.</i>
30. Henning Johansson, Husby	69 »	
31. Axel Wester, Vingåker	57 »	} <i>Vals, polska.</i>
m. broder	31 »	
32. G. Syrén, Södertälje	62 »	} <i>Låtar från Vingåker.</i>
Nils Wickman, Södertälje	— »	
33. Erland Karlsson, Sköldinge	30 »	} <i>Polska, vals.</i>
34. Evert Melin, Skogstorp	21 »	
Bernt Andersson, Hållsta	15 »	} <i>Steklåt, polska.</i>
35. Evald Andersson, Björnlunda	65 »	
Hjalmar Weiner, Älvsjö	55 »	} <i>Brudmarsch, polska eller vals.</i>
36. Gustaf Andersson, Mälar-Aspö	52 »	
37. C. J. Strand, Eskilstuna	52 »	} <i>Brudmarsch, käringträta.</i>
J. R. Pettersson, Eskilstuna	61 »	
38. Rickard Ahlberg, Sköldinge	48 »	} <i>Brudmarsch, polska.</i>
Sven Forsberg, Vadsbro	42 »	
39. Oskar Lundin, Nyköping	47 »	} <i>Gånglåt, vals.</i>
Sigge Lundin, Nyköping	39 »	
		} <i>Gånglåt, polska.</i>
		} <i>Samspel.</i>

Omkring kl. 5,15 uppträdande av *Sagostundens Folkdanslag* från Eskilstuna.
 Uppspelning av låtar, vilka i låtkompositionstävlan belönats med hederspriser.
 Uppträdande av spelmän från andra spelmansförbund.
 Kl. 5,30. Prisutdelning, varefter stämman avslutas.



Deltagare i spelmanstämman i Julita 1928.

Pris 25 öre.